

Земельно-інформаційна система – це програмний комплекс, який складається з пошуку, реєстрації, накопичення, узагальнення та використання інформації для забезпечення кадастру, проектування, планування, проведення аналітичних розрахунків, здійснення обліку та формування звітності про використання та охорону об'єктів землекористування. Кінцевою метою формування земельно-інформаційної системи є створення механізму геоінформаційного забезпечення діючих на територіях України систем, пов'язаних з життєдіяльністю та соціально-економічним розвитком таких територій.

Застосування земельно-інформаційних систем дозволяє обробляти та аналізувати великі масиви геопросторової і атрибутивної інформації, на основі якої ухвалювати оптимальні управлінські рішення. Це дозволить ефективніше використовувати земельно-ресурсний потенціал України.

Література:

1. Таратула Р.Б. Теоретичні засади формування та функціонування земельно-інформаційної системи / Р.Б. Таратула // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. — 2017. — Вип. 24. Частина 2. — С. 34—38.
2. Семенчук І.М., Юзик В.А. Інформаційне забезпечення управління земельними ресурсами. АгроСвіт. № 4. 2018. С. 15–19.
3. Таратула Р. Б. Напрями підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами в Україні. Ефективна економіка. 2019. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>

СЕКЦІЯ «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

ВИКЛАДАННЯ КУРСІВ «ДІЛОВА УКРАЇНСЬКА МОВА» ТА «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шарата Н.Г., *д.пед.н., доцент кафедри українознавства
Миколаївський національний аграрний університет*

Предметом дисциплін «Ділова українська мова» та «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є мова як національно-культурний феномен, зокрема, як засіб спілкування у професійній сфері.

Основними завданням практичних занять є ознайомлення здобувачів вищої освіти з мовним законодавством України, нормами української літературної мови (орфографічними, пунктуаційними, лексичними, морфологічними, синтаксичними, стилістичними) у професійному спілкуванні, правилами складання професійних документів, термінами, професіоналізмами, номенклатурними назвами, з'ясувати особливості усного професійного мовлення, особливості використання лексики і фразеології в професійному

спілкуванні, опанування здобувачем вищої освіти основ науково-технічного перекладу.

Матеріал навчальних дисципліни має подаватися, на нашу думку, після початку вивчення фахових дисциплін та засвоєння певної професійної, зокрема термінологічної, лексики. Пріоритетом повинно стати опрацювання, крім лінгвістичної, фахової літератури з метою здобування інформації, а також розвиток умінь усної та письмової професійно спрямованої компетенції в галузі наукового й технічного перекладу опрацьованих науково-професійних текстів. Основними методами, які використовуються під час викладання і вивчення дисципліни, є: інтерактивні, кейс-метод, метод прес-формули, наочні методи, практичні методи, творчі методи, методи контролю та самоконтролю (графічний диктант та інші), дослідницькі та інші.

Видом аналітичних вправ за лексичним мовним рівнем є робота з підручниками, посібниками й словниками. Пропонуємо такі завдання: користуючись словником, розкрийте значення термінів, які в різних галузях науки набувають інших значень: *конструкція, реконструкція, автохтони, агент, адаптація, аерація, акт, активний, актуальний, корінь, елемент, валентність, нейтралітет*; випишіть зі словника 10 запозичених термінів. Укажіть, з яких мов їх запозичено. Доберіть, якщо можливо, українські відповідники. Наприклад: кредит (з латинської мови) – позика.

В усному фаховому спілкуванні для вдосконалення творчих умінь обирати з кількох можливих варіантів найточніший, стилістично доречний і виразний, який найкраще б відповідав для конкретної ситуації спілкування, ми використовуємо систему комунікативних завдань. Наприклад, створіть рольову ситуацію: *1) Ви зустрілися із знайомою людиною, після взаємного привітання починаєте розмову з набору стереотипних запитань і отримуєте лаконічні відповіді; 2) Змодельуйте таку ситуацію: Ви невдоволені вчинком свого колеги, зробіть йому зауваження, а він Вам повинен дати відповідь; 3) використовуючи етикетні формули, змодельуйте бесіду між директором (керівником) і особою, яка без поважних причин не з'явилася на роботу.*

Під час виконання завдання здобувачі вищої освіти переконуються, що ділове мовлення не може бути цілком спонтанним, що надзвичайно важливо мати в активному словнику цілий арсенал мовних засобів, які можна використовувати, беручи до уваги соціальні ролі партнерів по спілкуванню. Під час обговорення доцільно поставити проблемні запитання, наприклад: «Чи змінюється набір мовних засобів за такої зміни соціальних ролей комунікантів?».

Актуалізуються також соціолінгвістичні відомості, на основі яких формуються вміння добирати мовні засоби для оформлення думки відповідно до виконуваної комунікантом у колективі соціальної ролі.

Наступний вид завдань передбачає власне конструювання діалогів та полілогів. Наприклад, пригадайте правила мовленнєвого етикету під час вітання. Побудуйте і запишіть діалог, дотримуючи цих правил; прочитайте поданий нижче діалог під час співбесіди. Чи правильно відповідає претендент на вакантну посаду роботодавцю? Що треба відповідати і як?

- Розкажіть, будь ласка, де ви працювали?
- Ой, я працювала в багатьох установах.
- Можна конкретніше!
- Ну, не знаю. А що вам потрібно?
- А що ви умієте?
- Я все умію.

Отже, застосовуючи зазначену систему методичних прийомів формується культура ділового мовлення майбутніх фахівців-аграріїв, зокрема: збагачується лексичний запас мовленнєвими блоками; коригується їхнє мовлення відповідно до літературних норм тощо.

Література:

1. Шарата Н. Г. *Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб.* / Н. Г. Шарата, Т. П. Кравченко. – Миколаїв : МНАУ, 2020. – 306 с.

ЯВИЩЕ СИНОНІМІЇ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

*Кравченко Т.П., к. філол. н. доцент кафедри українознавства,
Миколаївський національний аграрний університет*

Важливим складником системних параметрів термінології є лексико-семантичні відношення, що виявляються на рівні синонімії, антонімії та полісемії. Лексико-семантичні явища, які спостерігаємо в сучасній економічній термінології, у своїх основних виявах принципово не відрізняються від цих явищ у лексико-семантичній системі сучасної української літературної мови. Проте вони мають і деяку специфіку, породжену особливостями формування та функціонування економічної терміносистеми.

Більшість термінологів, характеризуючи терміносистему, говорять про симетрію плану вираження і плану змісту, тобто однією з найсуттєвіших ознак терміна вважають його однозначність. Одному поняттю має відповідати один термін. Основною причиною утворення термінів-синонімів є уточнення, деталізація та диференціація змісту поняття в процесі розвитку науки, що нерідко супроводжується переглядом термінів. Синонімами в термінології називають терміни, що належать до того самого детоната, але мають деякі відмінності у поняттєвому плані, можуть відрізнятися семантикою словотворчих елементів, етимологією, ступенем сучасності та особливостями функціонування. У термінології вважають, що терміни-синоніми виражають ідентичні значення, тому їх ще називають дублетами.

Відомо, що термінологічна синонімія істотно відрізняється від загальномовної, оскільки вона не виконує стилістичної функції. Однак, навіть у ядрі, економічні терміни можуть виступати як стилістично марковані – залежно від сфери функціонування, наприклад, система теоретичних економічних наук послуговується терміном «заробітна плата», а галузеві